

BIGARREN HIZKUNTZA II: EUSKARA

2016/2017 ikasturtea (ohiko deialdia)

Irak.: Ricardo Gómez (2.87. bulegoa)

Tel.: 945 013983

E-posta: ricardo.gomez@ehu.eus

Deiturak.....

Izena.....

OHARRAK:

- **Galdera guztiak arretaz eta osorik irakurri.**
- Nahi adina **zirriborro eta eskema** egin daitezke, baina ez dira gero entregatu beharko.
- Azterketa osoa egiteko **gehienez bi ordu eta erdi** duzu.

A. Erantzun iezaiezu laburki ondoko galderei (markatutako lekua gainditu gabe):

JAKIN BEHARREKOAK:

- Galderak **arreta handiz irakurri** eta bertan eskatzen zaizunari erantzun, ez besterik (*aipatu* ≠ *azaldu*; adi egon azpimarraturiko hitzei). Luzeegi erantzuteak ez du puntuazioa igotzen, alderantziz baizik. Ahal den **zehatzen eta laburren erantzutea** hobetsiko da.
- Ildo horretan, ez errepikatu galderako testua erantzunean; benetako erantzuna emateko leku gutxiago izango duzu.
- Froga honetan erantzun zuzen bakoitzak 1 puntu balio du eta hala-holakoak 0,5 puntu. Erantzun okerrak 0 puntu balio du (ez negatiborik).
- Beraz, **gehienez ere 20 puntu = 2 puntu azken emaitzan.**

1. Aipa itzazu Bonaparteren ondoren euskalkien sailkapenak proposatu dituzten bi euskalari:

.....

2. Aipa itzazu Lazarragaren hurrengo esaldian agertzen diren hiru arkaismo:

Ez nigana iramo / zeure gezia, / sinis ezakezu / ene egia. [iramo: 'bota, jaurtiki']

-

-

-

3. Azal ezazu laburki zer den hizkuntzaren barneko historia:.....

.....
.....
.....

4. Adieraz ezazu esaldi hauetako bakoitzaren ondoan egiazkoa (E) ala gezurrekoa (G) den:

- Euskara Arkaikoan ez dago euskarazko testu luzerik
- Erdi Aroko euskararen lekukotasun gehienak leku eta pertsona izenak dira
- Akitanierazko izenak latinezko testuetan agertzen dira
- Euskara Arkaikoan euskalki guztietako lekukotasunak aurkitzen ditugu

5. Azal ezazu laburki zergatik ez diren zuzenak Lacombe-k eta Uhlenbeck-ek euskalkien jatorriaz proposatu zutena:

.....
.....
.....

6. Aipa itzazu euskara arkaikoko errefrac honetan agertzen diren hiru arkaismo:

Unaiok arri zitean, gastaek agir zitean “Los pastores riñieron, los quesos parecieron”

-
-
-

7. Aipa itzazu Hizkuntzalaritza Historikoan erabiltzen diren bi metodo nagusiak:.....

.....
.....
.....
.....

8. Azal ezazu laburki zeri deitzen diogun *hizkuntzaren protohistoria*?:.....

.....
.....
.....

9. Lot ezazu hizkuntza aldaera mota bakoitza dagokion terminoarekin, haren ondoan letra idatziz:

(1) Diastratikoa	(a) Dialektoa
(2) Diafasikoa	(b) Soziolektoa
(3) Diatopikoa	(c) Kronolektoa
(4) Diakronikoa	(d) Erregistroa

10. Zergatik esaten dugu Euskal Herrian eta inguruetan Antzin Aroko idazkun batean *H* letra aurkitzea esanguratsua dela?:

11. Azal ezazu laburki Arantzazuko Biltzarraren ondoren *H* letraren inguruan izan zen eztabaida:.....

12. Lot ezazu autore edo testu bakoitza bere garaiarekin:

(1) Mikoleta	(a) Erdi Aroa
(2) Leizarraga	(b) Antzin Aroa
(3) Aymeric Picaud	(c) Euskara Arkaikoa
(4) VM.ME.SA.HAR	(d) Euskara Zaharra

13. Aipa itzazu Erdi Aroko euskara aztertzeko bi zailtasun:

14. Adieraz ezazu esaldi hauetako bakoitzaren ondoan egiazkoa (E) ala gezurrekoa (G) den:

- Bonapartek bere euskalkien sailkapen ezaguna *Le verbe basque en tableaux* liburuan argitaratu zuen
- Euskara Batu Zaharra erromatarren aurreko garaian izan zen
- Historiaurreko hipotesiek lehentasuna dute datu historikoen gainean
- Villasante euskaltzainburu izendatu zuten euskara batuaren kontra zegoelako

15. Aipa itzazu euskara eta beste hizkuntza edo familia batzuk konparatzean egin ohi diren bi oker metodologiko:

.....
.....

16. Zer erabili behar dugu dialekto bat definitzeko? (Marka ezazu zuzena):

- Berrikuntza eskusiboak.
- Arkaismoak.
- Berrikuntza partekatuak.

17. Azal ezazu laburki zer den kronologia erlatiboa:

.....
.....

18. Nork idatzi zuen Arantzazuko Biltzarrean euskara batua abian jartzeko txostena?:

.....

19. Lot ezazu autore bakoitza bere proposamenarekin:

(a) Mitxelena	(1) Euskalkien eta leinuen arteko lotura
(b) Zuazo	(2) Bizkaiera hizkuntza berezia izan zen
(c) Uhlenbeck	(3) Euskara Batu Zaharra
(d) Campión	(4) Euskalkien bost sorgune

20. Zergatik esaten dugu dialekto galdu bat aztertze arazoak daudela? Azaldu laburki:

.....
.....
.....

B. Azaldu ezazu gai hauetariko BAT; gehienez BI ORRIALDE (ez bi orri) erabil ditzakezu (2 puntu):

1. Arabako euskara.
2. Euskara batua lortzeko urratsak Arantzazuko Biltzarra baino lehen.
3. Akitanierazko idazkunak: zer, noiz, non eta nolakoak.